

بررسی خواص گیاه هندوانه ابوجهل از دیدگاه طب ایرانی

محمدسعید کلانتری میبدی^۱

*^۱-دستیار تخصصی طب سنتی. دانشکده طب ایرانی اردکان. دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد. یزد. ایران

چکیده

مقدمه: هندوانه ابوجهل که در طب سنتی به نام حنظل معروف است، گیاهی است علفی، خزنده، دارای ساقه های متعدد، بسیار منشعب، گسترده بر روی زمین یا بالارونده بوسیله پیچکهای ساده یا دو شاخه که در کنار برگها قرار دارند. برگهای آن متناوب و پوشیده از تارومنتلی شکل و کرک دار می باشد. میوه آن تقریباً کروی، صاف، سبز و دارای لکه های زرد است و میوه رسیده آن زردرنگ و پر از بافت اسفنجی سفیدرنگ و تلخ مزه و دارای دانه های متعدد به رنگ سفید یا قهوه ای و بیضی شکل است. **مواد و روش ها:** در این مقاله که مطالعه ای مروری پژوهشی است، کتب مرجع طب سنتی ایرانی و همچنین نرم افزار کتابخانه جامع سنتی و اسلامی طب نور، بررسی شد و در همین راستا مقالات مرتبط از سایتهای PubMed، Google scholar، مجلات داخلی و دانشگاهی نیز مورد بررسی قرار گرفت. **یافته ها:** میوه و برگ و ریشه و دانه های داخل میوه مصرف دارویی و درمانی داشته و در طب سنتی ایران به عنوان به محلل و مقطع و مسهل اقسام بلغم شناخته شده است، همچنین مسهل سودا و صفرا نیز می باشد. طبیعت آن گرم و خشک است و در درمان بیماریهایی از قبیل درد مفاصل و درد سیاتیک، مالیخولیا، صرع، فلج، جذام، نقرس، عقرب گزیدگی، احتقان مغزی و درد دندان استفاده می شود. **نتیجه گیری:** با توجه به دامنه وسیع اثربخشی بر بیماری های مختلف، شایسته است تحقیقات بیشتری بر روی این ماده انجام گیرد. لازم به ذکر است که مشخصات ذکر شده در منابع طب سنتی با مشخصات گیاه هندوانه ابوجهل با نام علمی *Citrullus colocynthis* مطابقت دارد.

واژگان کلیدی: هندوانه ابوجهل، حنظل، طب ایرانی